

Belföldi hírek

h é t f ő

bb. 1. megkezdődtek a közös érettségi-felvételi írásbelik
t/iv/rj bc st 1980. május 26.

hétfőn a kijelölt fővárosi és vidéki oktatási intézményekben megkezdődtek a közös érettségi-felvételi írásbeli vizsgák.

az idén mintegy 46 ezer dolgozat készül, a korábbi évekhez hasonlóan matematikából, fizikából és biológiából. azok kötelesek közös írásbelit tenni, akik az egyetemeken és a főiskolákon ezekből a tantárgyakból felvételiznek. az idei közös írásbeliknél - akárcsak tavaly - a többektől részben eltérő dolgozatot írnak a szakirányban továbbtanulni szándékozó, most érettségiző szakközépiskolások. a minisztériumi intézkedésnek az a célja, hogy megkönnyítse számukra a szakirányu továbbtanulást.

hétfőn matematikából a műszaki felsőoktatási intézményekben, a természettudományi karokra és az agrár felsőoktatási intézmények gépészeti karaira; fizikából az orvostudományi egyetemekre, a tudományegyetemek egyes szakjaira és a tanárképző főiskolákra; biológiából pedig az agrártudományi egyetemek más karaira jelentkezők készítették el az írásbeli dolgozatot. a feladatok kidolgozásához három óra állt rendelkezésükre.

/folyt.köv./

bb. 1. /megkezdődtek... 1. folyt./rj

kedden folytatódnak az írásbelik: a többi érintett intézménybe jelentkezettek tesznek eleget kötelezettségüknek. a felvételizők teljesítményeit az elkövetkező napokban külön-külön értékelik a középiskolákban, valamint az egyetemeken és a főiskolákon, az érettségi és a felvételi követelményeinek megfelelően. /mti/

--

bb. 2. a benzinkutak nyári menetrendje

i/sb/rj pp st

1980. május 26.

az áfor a nyári felkészülés keretében a korábbi tapasztalatok és a várható forgalmi igények figyelembe vételével felülvizsgálta, illetve módosította a több mint 400 üzemanyagtöltő állomásának nyitvatartási idejét, főként az üdülési és idegenforgalmi területeken. szeptember végéig budapestén az 54 üzemanyagtöltő állomásból 28-at éjszaka is igénybe vehetnek az autósok. vasárnap és más munkaszüneti napokon pedig 39 benzinkut fogadja vásárlóit.

vidéken a 373 üzemanyagtöltő állomásból 241-nél szerveztek vasárnapi és ünnepnapra ügyeletet, éjjel-nappal pedig 67 töltőállomás tart szolgáltatást. a balaton partján és a tó idegenforgalmi vonzáskörzetének kirándulóhelyein 18 benzinkut működik, s ebből hat tart állandó szolgáltatást, tehát hétköznap és vasárnap, éjjel-nappal az autósok és motorosok rendelkezésére áll. most már nemcsak a külföldi autósok, hanem a hazai vásárlók is mindinkább megbarátkoznak az önkiszolgáló üzemanyagtöltő állomásokkal, amelyekből a nyári szezonban 63 működik, s ebből a legújabb a főváros határában, az ócsai úton már távirányításos, vezérlőpult rendszerű. a római-parton és a soroksári duna-ág mentén az idén is megjelennek a főként a motorcsónakok üzemanyag-ellátását szolgáló mozgó áfor-benzinkutak, s a autósok-motorosok kényelmesebb kiszolgálása érdekében fölkeresik majd a nagyobb idegenforgalmi események színhelyeit is.

az áfor 116 benzinkutjánál autóápolási és autófelszerelési cikkek árusításával segítik a gépjárművek tulajdonosait. a nagyobb töltőállomások közül 24 helyen nemcsak ékszíjakat, izzókat, gyújtógyertyákat és apróbb elektromos szerelvényeket, hanem gumibroncsot is árusítanak. az áfor tíz töltőállomásánál gépkocsi-szervizzel, hét kutjánál pedig gyorsmosó berendezéssel is ügyfeleinek rendelkezésére áll. /mti/

--

-2-

bb. 3. olasz gyerekkocsik - budapestről

i/os/rj pp st

1980. május 26.

az összecsukható, könnyű gyerekkocsik szükös választéka, gyakori hiánya sokáig gondot okozott a kisgyermekes szülőknek. ezen kívánt segíteni a fémbutoripari szövetkezet, amikor kooperációs kapcsolatot keresett a dasty nove típusu kocsikat készítő olasz céggel. a megállapodásnak megfelelően a szövetkezet mázsa utcai telepén rövid idő alatt kialakították a gyerekkocsi összeszerelő részleget, melyhez a szerszámokat az olasz partnerek adták. jelenleg nem egészen háromnegyed óra alatt szerelnek össze egyet, így naponta 180-200 kész kocsi kerül ki a mindössze tizenhét embert foglalkoztató üzemből. az idén 30 ezer szép kivitelű, könnyen kezelhető és szállítható dasty nove gyerekkocsit készítenek a hazai vásárlók számára.

az ellátás javítása mellett a gyerekkocsik hazai összeszerelése jelentős gazdasági haszonnal is jár, mert mintegy 25 millió forint értékű behozataltól mentesíti a népgazdaságot. a szövetkezet tervezi, hogy jövőre részt vállal a gyerekkocsik egyes műanyag- és fémalkatrészeinek elkészítéséből is. /mti/

--

bb. 4. nemzetközi tejnap

i/jf/rj pp st

1980. május 26.

kedden rendezik meg a nemzetközi tejnapot, amelyet 1974 óta rendszeresen megtart a tejipar. indokoltá teszi ezt az örvendatosan fellendült tejtermelés, a korszerűsödő tejfeldolgozás és nem utolsósorban az a tény, hogy hazánk lakosságának tej- és tejtermék fogyasztása még jelentősen elmarad a táplálkozásélet-tanilag indokolt szinttől /1979-ben az egy főre jutó, tejjel átszámított tej és tejtermék fogyasztás 158,5 kg volt, szemben a kívánatos 230-240 kg-mal/.

/folyt.köv./

-3-

bb. 4. / nemzetközi... 1. folyt./rj

a tejipar a kereskedelemmel és a vendéglátóiparral közösen ebben az évben - országosan mintegy 3-400 kereskedelmi bemutatót tart. számos helyen ebben az időszakban a vendéglátás tejmenüket szerepeltet az étlapokon, és bemutat több olyan tejből és tejtermékből készült ételt, amely a nagyközönség előtt még nem közismert.

a tejipar az elmúlt években mintegy 30-35 új terméket hozott forgalomba. a mind bőségebb választékot azonban országosan igen eltérő mértékben kínálják az üzletek. a mostani tejnapon a fő cél nem elsősorban az új termékek piacra-hozatala, hanem a meglévők további elterjesztése, népszerűsítése.

különösen gazdagnak kínálkozik a sajtválaszték. a tejipar növelte a székszárdi csemege, a parenyica és a füstölt sonkasajt termelését. az egész országba szállítják már a zalai füstölt sajtot, a göcseji csemegét és a misi nevű óvári zsíros-sajtot, valamint a mind népszerűbb camembert. a tejpórok közül rövid idő alatt meghódította a piacot az egyelőre a vendéglátóiparnak készített fagylaltpor, amelynek előnye, hogy 60 napig eltartható, felhasználása szakképzettséget nem igényel. úgy tervezik, hogy rövid időn belül megjelenik az üzletekben a zödekás fagylaltpor, amelyet a háztartásokban használhatnak fel; fél kiló fagylaltot készíthetnek belőle. /mti/

-. -

-4-

bb. 5. utlezárás, elterelés

i/os/rj hgy

1980. május 26.

hétfőn reggel 8 órától át kell haladniuk dunaujvároson azoknak, akik a 6-os úton pécs felé autóznak. az utinform tájékoztatása szerint ugyanis karbantartási munkálatok miatt lezárták a 6-os út 64-68 kilométer közötti szakaszát. a forgalom-elterelés előreláthatóan július 12-ig tart. ugyancsak útjavítás miatt elterelik a forgalmat az m 1-es út törökbálinti és zsámbéki elágazása közötti szakaszán is. folytatódik az m 7-es felújítása, hétfőn a 68-77-es kilométer közötti szakaszon dolgoznak az utjavítók. a balaton felé utazóknak ezért itt kétirányú forgalomra kell számítaniuk. /mti/

-. -

bb. 6. halálos közlekedési balesetek

rj hgy

1980. május 26.

az elmúlt hétvégén az ország területén összesen 124 sérüléses közúti közlekedési baleset történt. a balesetek közül tíz halálos, 47 súlyos és 67 könnyűsérüléses volt.

heves megyében felsőtárkány belterületén kocsis györgy 36 éves géplakatos egri lakos személygépkocsijával lehaladt az uttestről és egy ház kerítésének ütközött. a baleset következtében kocsis súlyos sérülést szenvedett, utasa csonk-jános 46 éves géplakatos egri lakos a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint kocsis ittás állapotban nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel közlekedett. gépjárművezetői engedélyét a rendőrség bevonta és ügyében folytatja a vizsgálatot.

komárom megyében mogyorósbánya és tát között egy utkanyarban farkasdi józsef 36 éves segédmunkás nagysápi lakos motor-kerékpárjával az uttestről kisodródott, az árokba borult, és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint farkasdi nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel közlekedett, valamint gépjárművezetői engedéllyel nem rendelkezett. a rendőrség folytatja az ügy vizsgálatát.

/folyt.köv./
10.25 rj

-5-

10.35
12.
[Signature]

bb. 6. / halálos közlekedési... 1. f. lyt./rj

sagótarján belterületén egy utkecszteződésben kovács ferenc 35 éves gépkocsivezető sagótarjáni lakos az általa vezetett személygépkocsival balra kanyarodás közben elütötte a motorkerékpáron közlekedő illés zoltán 17 éves tanuló helyi lakost, aki a kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint: kovács megsértette az elsőbbségi szabályt. a rendőrség folytatja az ügy vizsgálatát.

dömsöd belterületén kovács ferenc 19 éves husipari szakmunkás nemesnádudvari lakos személygépkocsijával elütötte az előtte átszaladó szabó dezső 58 éves vízvezetékyszerelő budapesti lakost, aki a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség folytatja a vizsgálatot.

budapesten a xv. kerületben a régi főtű ut és szántóföld utca kereszteződésénél egy személygépkocsi elütötte az uttesten szabálytalanul áthaladó fodré józsefné 38 éves tévész-tag-budapesti lakost. fodréné kórházba szállítás után sérüléseibe belehalt.

mede károlyné 26 éves női szabó, budapesti lakos a xiv. kerület május 1 ut 5. szám előtt figyelmetlen vezetés közben elütötte az uttest szélén parkoló kocsi mögött álló lagler ferenc 55 éves nyugdíjas, budapesti lakost, majd a parkoló autót nekitalta még két álló személygépkocsinak. lagler ferenc olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után sérüléseibe belehalt. mede károlyné vezetői engedélyét a rendőrség bevonta és eljárást indított ellene.

horváth istván 50 éves boltvezető, budapesti lakos figyelmetlenül ment át a zártpályás villamossíneken a xviii. kerület vörös hadsereg utja és ságvári endre utca kereszteződésénél és egy 50-es villamos halálra gázolta.

üzemi baleset

az orosházi üveggyár 1. számú huta keverőüzemében a daruról egy vastartály ráesett az ott dolgozó fodor jános 27 éves segédmunkás orosházi lakosra, aki a helyszínen meghalt. a rendőrség szakértő bevonásával folytatja a baleset körülményeinek vizsgálatát. /mti/

-. -

10.45 rj

12.10

-6-

10.55

bb. 7. a szerkesztőségek figyelmébe!

a május 25-i vasárnapi kiadásunk bb. 18. számú hírének /súlyos közúti baleset/ 4. és 6. sorában a név helyesen:

m a t o r i c z j ó z s e f

/mti/

-. -

bb. 8. a szocialista országok egészségügyi kiadóinak tanácskozása szombathelyen

Lér/rj st hgy

1980. május 26.

hétfőtől három napon át szombathely ad otthont a szocialista országok orvosi kiadásával foglalkozó nemzetközi tanácskozásnak. hazánk képviselői mellett bulgáriából, csehszlovákiából, Lengyelországból, mongóliából, az ndk-ból, a szovjetunióból és a vietnami köztársaságból érkezett szakemberek vesznek részt a megbeszélésen.

Szocialista

a konferencián megvitatják a szocialista országok kiadói közötti együttműködés továbbfejlesztésének, a nem szocialista országok kiadóival való kapcsolat bővítésének feladatait, a nemzetközi kiállítások és vásárok tapasztalatait. a plenáris tanácskozások mellett a delegációk kétoldalu megbeszélések is tartanak, ahol a fordítások, közös kiadások, szakmai kiállítások, szakembercserék kérdéseit beszélnek meg.

a tanácskozás színhelyül azért választották szombathelyt, mert markusovszky lajosnak, a szombathelyi megyei kórház névadójának fontos szerepe volt az orvosi kiadás magyarországi alapjainak lerakásában. 1863-ban ő alapította meg a magyar orvosi kiadó társulatot, s ő hozta létre az orvosi hetilapot, amely ma is az egészségügy egyik elismert sajtó fóruma. a vas megyei orvosok markusovszky hagyatékát folytatva a kiadásban is jelentősen gyarapították az orvostudományt. a szombathelyi intézmény oktató kórház s így érdekeltek az orvosok a kiadásban, az egyetemi tankönyvek, jegyzetek irásában is.

a konferencia résztvevői a három napos szombathelyi tanácskozás után budapesten folytatják munkájukat, s ott írják alá a konferencia jegyzőkönyvét is. /mti/

-. -

12.10 rj

-7-

1325
31

bb. 9. ata kando indián fotósorozata pécssett

igó/rj st hgy

1980. május 26.

a hollandiában élő világhírű fotóművész, a magyar származású ata kando- leánynevének görög etimológiai megrendítő hatása indián tárgy képeiből nyílt kiállítás hétfőn pécssett. a kiállítás „rabszolgaság vagy halál”, címmel mintegy félszáz fotón mutatja be a dél-amerikai indiánok életét. az amszterdami művészeti főiskola tanára - kando kálmán unokaöccsének özvegye - hosszú időt töltött az amazonas őserdeiben és az ott készített fényképekkel tárta a világ elé a pusztuló indián nép mostoha sorsát. kezdeményezésére és kiállításainak hatására nemzetközi mozgalom indult a délamerikai indiánok érdekében. ata kando évekként ezelőtt járt pécssett: a fiatalok meghívására és felkérésére előadást is tartott az indiánok mai helyzetéről, szokásairól, az érdekükben történt lépésekről. a mostani kiállítás is az ifjúsági házból látható június 11-ig. /mti/

bb. 10. időjárásjelentés

nj hgy

1980. május 26.

a meteorológiai intézet jelenti hétfőn 13.00 órakor:

az évszaknak megfelelő hőmérsékletű idő

a skandináv-félsziget térségében ciklon örvénylik. hatására a balti-tenger környékén valamint svédország és norvégia vidékén változékony, többfelé esős az időjárás. ciklon örvénylik a fekete-tenger északnyugati, északi térségében is. emiatt ukrajnában, valamint moszkva környékén erősen felhős, vagy borult az ég. több helyről jelentenek esőt, záporosít, sőt szörványosan zivatar is előfordul. a legmagasabb nappali hőmérséklet általában 6-10 fokkal elmarad a sokévi átlagtól. szárazföldünk többi részén lelassultak a légmozgások, az időjárást a helyi tényezők alakítják. a napsütést csak rövid időre zavarja még gomolyfelhőképződés és csak néhány helyen fordul elő zápor, zivatar. a kárpát-medence időjárásában keddtől estig nem várható lényeges változás. az évszaknak megfelelő hőmérsékletű tavaszi idő lesz többórás napsütéssel.

hazánkban vasárnap változóan felhős volt az ég. néhány helyen gyenge zápor is kialakult. a legmagasabb nappali hőmérséklet 17-22 fok között változott. hétfő hajnalra az ország nagy részén 3-3, néhány helyen csak 9-11 fokig hűlt le a levegő. délelőtti napos, száraz idő volt. a hőmérséklet 11 órakor 16-20 fok között változott.

/folyt. köv./
12.45 nj

-3-

13³⁰
3P

bb. 10. /időjárásjelentés... 1. folyt./nj

budapestben vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 15,9 fok volt, 1,8 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet 20 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1016 mbár, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor a főfoknál 16 fok volt.

várható időjárás keddtől estig:

kevés nappali gomolyfelhőképződés csapadék nélkül. kedden megélénkülő déli szél. a nappali felmelegedés erősödik. várható legacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 22-26 fok között.

távolabbi kilátások szerdától-szombatig:

a hét közepétől megnövekszik a felhőzet, többfelé elsiette főleg a dunántúlon várható záporos, kisebb eső. a hőmérséklet tovább emelkedik.

a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 10 fok körül, legmagasabb nappali hőmérséklet 25 fok körül. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 40 százalékán várható. /

a duna vízállása budapestnél 376 cm, a hőmérséklete 13,3 fok. /mti/

bb. 11. légi permetezés tokaj-hegyalján

kör/st/nj hgy

1980. május 26.

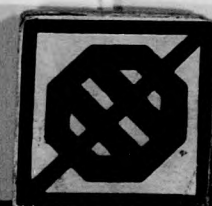
hétfőn felszálltak a tokaj-hegyaljai növényvédelmi társulás helikopterei és megkezdődött a „légi permetezés”, a borvidéken. három helikopter négy féle védekezőszerből összeállított keverékkel a lisztharmat és a különböző rovarkártevők ellen permetezi az erőteljes fejlődésnek indult tőkét. a kései kitavaszkodás okozta visszamaradást a napfényes órák számának növekedésével már jelentős részben behozták a tőkék, amelyeken tízenöt-husz centiméteres hajtások fejlődtek, s a rügyek két-három fűrtképződményt növesztenek. a társulás az idén a korábbi éveknél nagyobb területet, mintegy hatezer hektár növényvédelmét látja el a levegőből. /mti/

-.-

13.20 nj

-9-

14⁴⁰
3P

bb.12. ülést tartott a szövetség elnöksége

t/os/z/zsu pp

1980. május 26.

a szervezeteti zöldség-gyümölcskereskedelem korszerűsítése jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az utóbbi másfél esztendőben javult az ellátás, bővült a választék és növekedett a zöldség-gyümölcs export is - állapította meg hétfőn a szövetség elnöksége, szilvási elnökletével megartott ülésén, melyen résztvett molnár károly belkereskedelmi és vincze imre pénzügy-miniszterhelyettes. *István*

a kereslet-kinálat összehangolására, a minőség javítására, a szerződéses fegyelem erősítésére, a vállalatok és a termelők érdekeltségének összehangolására hozott intézkedések eredményességét bizonyítja, hogy a hazai piacra kerülő termékeknek 50 százalékát - a téli időszakban pedig a 70 százalékát - a szervezeteti kereskedelem, azaz a zöldség-ek és az áfész-ek értékesítik. a szövetség elnökségi ülésén hangsúlyozták, hogy a jövőben még hatékonyabban és erőteljesebben kell érvényesülnie a fogyasztói igények elsődlegességének. ezért szükséges megteremteni annak feltételeit, hogy a zöldség vállalatok a lakosság igényeinek megfelelő áruválasztékot a megye-határokon való tekintet nélkül, közvetlenül a termelőkkel kötött, lehetőleg hosszútávú szerződések alapján szerezhessék be.

az elnökségi ülésen megvitatták azt is, miként vonhatnák be még hatékonyabban és célszerűen a magánereket a fogyasztási szervezetek gazdálkodásába. ennek három formája ismert: a tagsági részjegy, a célrészjegy és a kölcsön. az áfész-ek összes részjegy állománya jelenleg 928 millió, célrészjegy állománya pedig 572 millió forint. az áfész-ek és tagjaik vagyoni kapcsolatainak erősítését hangsúlyozta a szövetség elnöksége - a szervezetek elsősorban a célrészjegyek számának és összegének növelésére ösztönözzenek. a célrészjegyek növelése a vi. ötéves tervben többek között elősegítheti a kereskedelmi hálózat, a tüzelő- és építőanyagtelepek korszerűsítését, új felvásárló telepek kialakítását, az anyagmozgatás gépesítését, a hűtőkapacitás és az élelmiszerfeldolgozó tevékenység bővítését, az ugynevezett hiánycikkek termelését, az export árualap növelését,

valamint a szolgáltató, javító tevékenység körének bővítését.

/folyt.köv./

13.50/zsu

*14⁴¹
SP*

-10-

bb.12./ülést tartott folyt./zsu

a szövetség elnöksége állást foglalt az ország xii. kongresszusára határozatának érvényesítésére és végrehajtására, a fogyasztási szervezeteti mozgalomban. az állásfoglalás a többi közötti kiemeli, hogy a szervezeteknek továbbra is fokozottan kell támaszkodniuk a háztáji és kisegítő gazdaságok termelését. a lakossági szervezetek a tanácsi szervezetekkel együttműködve vállaljanak részt a második 15 éves lakásfejlesztési program megvalósításában, a takarékszövetkezetek pedig segítsék elő a lakosság pénzügyi szükségleteinek kielégítését. /mti/

.-

bb. 13. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke hétfőn 14 óráig

ny hgy

1980. május 26.

1. érettségi-felvételi írásbelik
2. benzinkutak menetrendje
3. olasz gyerekkocsi!
4. nemzetközi tejnap
5. utlezárás, elterelés
6. halálos közlekedési balesetek
7. szerk. figy.
8. tanácskozás szombathelyen
9. ata kando fotósorozata
10. időjárásjelentés
11. légi permetezés tokaj-hegyalján
12. ülést tartott a szövetség elnöksége
13. hírjegyzék

/mti/

.-

13.50 ny

-11-

*14⁵⁰
SP*

bb. 14. a dolgozó nők helyzete a szot elnökségének napirendjén

t/sl/rj pp

1980. május 26.

az utóbbi tíz évben számottevően javultak a dolgozó nők élet- és munkakörülményei, fejlődött iskolázottságuk, a most már számszerűségükben is a férfiakkal azonos helyet foglalnak el az ország gazdasági és kulturális életében - állapította meg négyfői ülésén a szot elnöksége, amely a párt nőpolitikai határozata végrehajtásának tapasztalatait vizsgálta.

a tíz évvel ezelőtti 68 százalék helyett ma már a munkaképes korú nők 78.4 százalékának van kereső foglalkozása, csupán 360 ezren maradtak közülük a háztartásban, főként a kis településeken élők, továbbá azok, akiket beteg gyermekeik vagy idős szüleik gondozása köt otthonukhoz.

a jelek szerint a nők szorgalmasabban tanulnak az iskolában férfitársaiknál, a 40 évnél fiatalabb, középiskolát végzett dolgozóknak nagyobbik része - 54 százaléka - a női nemhez tartozik. kisebb mértékben szereznek azonban szakképzettséget férfitársaiknál, részben ez az oka annak, hogy fizetésben is elmaradnak, jóllehet a férfiak és a nők bére közötti különbségek erősen csökkentek, tíz évvel ezelőtt még átlag 35 százalék volt az azonos munkakörben dolgozó férfiak és nők bére közötti különbség, most a fizikai munkakörökben körülbelül 25, a szellemi munkaterületeken pedig 15 százalék az eltérés. ez nagyrészt a szakképzettség és a munkakörülmények közötti különbségekből adódik, jó néhány helyen azonban még mindig a női munka indokolatlanul alacsonyabbra értékelése hozza hátrányos helyzetbe a női dolgozókat.

a nők munkakörülményeinek javulása összefügg azzal, hogy az utóbbi tíz évben korszerű, új üzemek létesültek, rekonstrukciókat hajtottak végre. még ma sem kielégítő azonban a helyzet. a szalagszerű termelés terjedésével a pszichikai betegségek is teret hódítanak, sok kárt okoz a zaj, a por, a gáz, s nem ritka a vegyi ártalom.

/folyt.köv/

14.00 rj

-12-

14.00
SP

bb. 14. / a dolgozó nők... 1. folyt./rj

a legnagyobb változást az anya- és gyermekellátásban érték el. a népesedéspolitikai határozat végrehajtása nyomán az ismert kormányzati intézkedéseken kívül a munkahelyek is fokozottan gondoskodnak a nagycsaládokról, az egyedülálló szülőkről: a lehetőség szerint lakáshoz juttatják őket, kedvezményes vagy ingyenes üdülést biztosítanak számukra, bőségszerű ellátásban tíz évvel ezelőtti 100 gyermek közül 9.5 tavaly már 15 részvett, s minden 100 óvodáskorúból 35-öt tudnak most már elhelyezni óvodában, szemben a tíz év előtti 57-tel. a jelentős fejlődés ellenére a demográfiai hullám miatt ma is itt feszítenek a gondok leginkább. a megoldási lehetőségeket minden területen a szakszervezetek tüzetesen vizsgálják, s a gazdasági, a kormányzati szervekkel közösen tevékenykednek a dolgozók, mindenekelőtt a nők szociális helyzetének további javításáért.

az elnökség a szakszervezeti választások eddigi tapasztalatait is megvitatta. a szakszervezeti bizalmiak választása lényegében befejeződött és megkezdődött a szakszervezeti bizottságok választása. a szakszervezeti életnek a fontos mozzanatai kedvező politikai légkörben zajlanak le, a tagság aktívan részt vesz a tanácskozásokon a nagy felelősséggel terjeszti elő javaslatait, választja meg a tisztségviselőket. a bizalmiválasztások jó előkészítését bizonyítja, hogy a szakszervezeti bizottságok javaslatai az esetek döntő többségében találkoztak a dolgozók véleményével, jóllehet sok helyen a javaslatot nem fogadják el és mászt választottak. a hvdsz területén például a megválasztott bizalmiak 5 százaléka, a vasasoknál 1-3, a bányászoknál és a kpvdssz területén 1-2 százaléka nem azonos a szakszervezeti bizottság jelöltjével. az új bizalmiak szakmai téren, korban és nemükben egyaránt tükrözik csoportjuk összetételét. miközben az eddig is eredményesen dolgozókat ismét bizalmiak választották, általában 25-30 százalékuk kicserélődött.

a választásokkal összekötött véleménycserében sok jó javaslat hangzott el a termelés javításának, a szociális juttatásokkal kapcsolatos eredményekről és gondokról. a tapasztalatok egyértelműen igazolják, hogy a szakszervezeti tagság döntő többségét a közösségi gondok és feladatok foglalkoztatják. a dolgozók szükségesnek tartják a szakszervezetek befolyásának, súlyának, tekintélyének erősödését, az üzemi demokrácia bővítését, s igénylik a folyamatos tájékoztatást. mindent egybevetve a szakszervezeti tagság a korábbiaknál politikailag érettebben, felkészültebben vesz részt a választásokon és a szakszervezeti mindennapi munkájában is, - állapította meg a szot elnöksége.

végül az elnökség megvitatta és elfogadta a tagdíjbesorolás 1981. évi irányelveit. /mtl/

Va brigádelet föllendítésének módszereiről, az élet- és munkakörülmények javításáról,
14.05 rj

-13-

14.05
SP

bb. 15. gyógyszeripari termelés-tervezési és szervezési konferencia

mm/rj ká pp

1980. május 26.

hétfőn háromnapos gyógyszeripari termelés-tervezési és szervezési konferencia kezdődött esztergomban, a nin továbbképző központjában. a konferencián csurgai lajos nehézipari miniszter-helyettes elnökletével egyebek között megvitatják a gyógyszer-ipar helyzetét és fejlesztési koncepcióját, a termelés-szervezés nemzetközi együttműködésének lehetőségeit, az új szabályozó rendszernek a gyógyszeriparra gyakorolt hatását, valamint a készítmény-stratégia, a piaci hálózat és a gyógyszerkülskereskedelem helyzetét és feladatait. a konferencia tapasztalatosere fórumot jelent a gyógyszeripari vállalatok vezetői, szakemberei és szakértői részére. /nti/

bb. 16. jelentős üzletkötések a tavaszi bnv-n - folytatódott a szakmai napok rendezvénysorozata

t/sz/kg/rj pp

1980. május 26.

hétfőn délelőtt ismét megteltek a tárgyalók, s folytatódott a szakmai tapasztalatok cseréje a gépbemutatók sorozata a tavaszi bnv-n. számos, korábban megkezdett tárgyalást, szerződéskötéssel realizáltak. a budavox 11 millió rubeles megállapodást írt alá a szovjet elektronorgtechnika vállalattal. e szerint jövőre a magyar híradástechnikai ipar komplett távadatfeldolgozó rendszereket és display berendezéseket szállít, illetve felszerel a szovjetunióban. ezeket a berendezéseket a telefontelefonban és az orionban állítják elő. a budavox e szerződés eredményeként első ízben szállít a szovjetunióba komplett feldolgozó rendszert.

a chemolimpex 12 millió rubeles szerződést kötött az ugyancsak szovjet szojuzpromexport és szojuzhimexport vállalatokkal. a megállapodás része a magyar-szovjet agrokémiai egyezménynek. a szerződés szerint a magyar vállalatok 8 millió rubelért növényvédőszeret szállítanak a szovjet mezőgazdaság számára, közel négy millióért pedig nitrogén műtrágyát vesznek.

nagy jelentőségű, hosszú távra szóló keretmegállapodást írt alá a kgn, a nim és a külkereskedelmi minisztérium megbízásából a metalimpex az nszk-beli thyssen konszern vezetőivel. a szerződés lényege, hogy a következő öt évben megélénküljön a két ország kohászata és ipara között a kereskedelmi forgalom és az együttműködés.

/folyt.köv./

14.10 rj

-14-

15
3P

bb. 16. /jelentős... 1. folyt./rj

ez a hosszú távú megállapodás kiterjed a vaskohászatra, az alumíniumgyártásra, a bányászatra és az egész nehézszerkezetre is. közösen dolgoznak ki majd a magyar és nszk-beli cégek kooperációs javaslatokat, licenc vásárlási és más együttműködési témákat. a keretszerződés utmutató jellegű, szabályozza a majdani vállalati közötti magánjogi szerződéseket. a szerződést aláíró metalimpex és thyssen koordinálja a munkákat. egyébként a szerződés megvalósításában jelenleg mintegy 30 nagy magyar ipar- és kereskedelmi vállalat érdekelt.

a remex lengyel külkereskedelmi vállalat magyar partnereivel folytatott tárgyalásai nyomán egyes apró cikkekben, amelyek hazánkban gyakran hiánycikkek, bővíteni kívánja a választékot. az utóbbi egy-két évben megháromszorozódott magyarországi szállításuk és most aláírták a jövő évre szóló szerződést. e szerint járműipari aprócikkek, kéziolajozókat, nyomásmérőket, gumialátéteket, akkumulátor-kapcsokat szállítanak hazánkba.

ezen a szakmai napon elsősorban a kohászati és gépgyártással foglalkozó kiállítók tartottak sajtótájékoztatókat. csépanyi sándor kohó- és gépipari miniszterhelyettes az ágazat munkájáról, terveiről számolt be az újságíróknak. egyebek között elmondta, hogy az idén bár stagnálnak a világpiacon a kohászati termékek árai, azok még kedvezőek számunkra. a belföldi felhasználás növekedésével az öthavi tapasztalatok alapján nem számolnak, ezért az export továbbra is jelentős lesz az idén, s várhatóan elérni a tavalyi rekordszintet is. egyébként a kohászat múlt évi munkája nyomán az ágazat 3,3 milliárd forintos nyereséget ért el. kohászatunk, a jelenlegi gyártmányok választékát, kedvezően értékesíti. a miniszterhelyettes azt is elmondta, hogy a magyar kohászat sokoldalú, gyümölcsöző kapcsolatokat épített ki, különösen a szovjetunióval. sok témában, kutatásban, fejlesztésben együttműködnek a szakemberek, számos terméket munkamegosztás alapján készítenek. a kohászati alapanyagokat, elsősorban a vasércet, kokszt és féltermékeket a szovjetunióból, lengyelországból és csehszlovákiából kapjuk, ugyanakkor előnyös együttműködéseket alakítottak ki, s tárgyalnak újabbakról is, nszk-beli, osztrák és amerikai cégekkel.

/folyt.köv. /

14.30 rj

-15-

15
3P

bb. 16. / jelentős... 2. folyt./rj

a szovjet machinoexport sajtótájékoztatóján elmondták, hogy az öt éves tervidőszak alatt magyarországi szállításaik megkétszereződtek. egyebek között kohászati, bányaiipari, földmunkagépeket, szállítóberendezéseket szállítanak hazánkba. öt év alatt mintegy 2000 különféle eszkavátort és több mint ezer autódarut is készítettek magyar megrendelésre. a szovjet vállalat most új típusú öntőberendezést kínál magyar partnereinek. a bmv-n ugyanis olyan automata szerkezettel ellátott berendezést mutatnak be, amely kiváló minőségű precíziós öntvényeket készít aluminiumbugából. automata adagolja és önti formába a fémot, tisztítja és keni a présformákat.

sajtótájékoztatót tartott a lengyel metalexport is. bejelentették, hogy a vásáron bemutatott hat nagyteljesítményű munkáló-gépük közül három automatikus berendezést már eladtak a technimpexnek. több tárgyalást is kezdtek a magyar iparvállalatokkal, amelyeken olyan számjegyvezérlésű berendezéseket kínáltak, amelyek magyarországon nem készültek.

az ugyancsak lengyel polservice képviselői arról számoltak be, hogy az idén is legalább 2000 lengyel munkás dolgozik magyarországon, mintegy 30 nagyberuházáson. a lengyel szakemberek nagy számban segítik a népgazdaság legjelentősebb beruházásánál, a paksi atomerőmű építkezésénél, de azonkívül dolgoznak a lenin kohászati művek, a ganz-mávas és a csepel autó fejlesztő-korszerűsítő beruházásainál is. a lengyel építőipari szolgáltatások értéke az idén mintegy 25 millió rubelt tesz ki. a polservice már tárgyal a következő években megvalósuló beruházásokban való részvételről is.

kedden délelőtt ismét szakmai nap lesz a bmv-n 10 és 14 óra között. a nagyközönség csak ezután látogathat a vásár területére. néhány szocialista ország kiállítói már megkezdik bmv szereplésük értékelését is. /mti/

--

14.40 rj

-16-

15¹⁰
BP

bb.17. tudós-delegáció utazott prágába

gk/pr/zsu hgy

1980. máju26.

pach zsigmond pák akadémikusnak, a magyar tudományos akadémia alelnökének vezetésével delegáció utazott prágába, a szocialista országok tudományos akadémiai társadalomtudományi alelnökeinek iv. értekezletére. az értekezlet - más fontos kérdések mellett- megvitatja a szocialista országok társadalomtudományi együttműködésének középtávu tervét. /mti/

--

bb.18. vietnami katolikus egyházi vezetők magyarországon

mm/pr/zsu hgy

1980. május 26.

hétfőn joseph marie trifu van can haon bíboros érsek vezetésével vietnami római katolikus püspökök érkeztek hazánkba. a vietnami katolikus egyházi delegáció itt-tartózkodása során ismerkedik a magyar katolikus egyház helyzetével. fogadja őket dr. lékai lászló bíboros esztergomi érsek, találkoznak a magyar katolikus püspöki kar tagjaival és különböző katolikus intézményeket látogatnak meg. a vietnami delegációt a ferihegyi repülőtéren dr. cserhádi józsef pécsi püspök, a magyar katolikus püspöki kar titkára és más egyházi személyiségek fogadták. /mti/

--

bb.19. igazságügyi küldöttség az ndk-ból

gk/pr/zsu hgy

1980. május 26.

dr. markója imre igazságügyminiszter meghívására hétfőn - küldöttség élén - hivatalos látogatásra hazánkba érkezett dr. hans-joachim heusinger, a német demokratikus köztársaság miniszterelnök-helyettese, igazságügyminiszter.

az ndk delegációja tanulmányozza a magyar jogi igazságügyi élet időszerű kérdéseit és megbeszélést folytat a két ország ilyen irányu kapcsolatainak továbbfejlesztéséről. a küldöttség repülőtéri fogadtatásán ott volt rudolf rossmeisl, az ndk budapesti nagykövete. /mti/

--

14.40/zsu

-17-

17⁴⁵
BP

bb.21. megkezdődött a „menekülés a győzelembe,, forgatása

t/jok/mm/pr/zsu hgy

1980. május 26.

a többszörös oscar-díjas rendező, john huston irányításával hétfőn alagon megkezdődött a „menekülés a győzelembe,, című amerikai film forgatása. a három főszereplő - sylvester stallone, michel caine és max von syndow - egyaránt jól ismert magyarországon.

a második világháború éveiben játszódó történet - egy, a szó szoros értelmében az életet jelentő labdarugómérkőzés hadifoglyok és őreik között - valamennyi felvételét magyarországon rögzítik: a két fő helyszín a magyar löverseny vállalat alagi telephelyének gyakorló pályája és az mtk vm labdarugó stadionja. az előbbi helyen 300x600 méteres területen, két hónapos munkával építették fel a filmbeli helység, gensdorf hadifogoly táborát, ahol a szövetséges hadifoglyokat őrzik a németek. a hungária körúti sporttelepen a labdarugó mérkőzés 2x45 percét veszik filmszalagra.

a háromszoros világbajnok brazil labdarugó, pelé mellett egész sor nemzetközi klasszis rugja majd a labdát a szövetséges hadifoglyok alkalmi csapatában. közöttük a közelmult sokszoros angol válogatottja, bobby moore, az argentin világbajnok csapat tagja, osvaldo ardiles, a lengyel kazimiers deyna és a belga paul van himst.

a forgatás előreláthatólag augusztus első napjaiban fejeződik be./mti/

-. -

bb.22. rosznyai mátyás emlékverseny - gyógyszerészek országos találkozója egerben

kov/st/zsu hgy

1980. május 26.

egerben a városi tanács disztermében hétfőn megnyitották a magyar gyógyszerészeti társaság hagyományos rendezvényét, a rosznyai mátyásról elnevezett emlékversenyt. az ország különböző területeiről mintegy 200 gyógyszerész vesz részt az immár tizenhatodszor sorrakerülő tudományos rendezvényen. ez az országos verseny első sorban a fiatal gyógyszerészek fóruma, körükből 32 előadás hangzik el tudományos kutatómunkájuk eredményeiről. az előadásokat szakmai zsűri bírálja el, amelynek elnöke dr. szász györgy egyetemi tanár.

a megnyitón megemlékeztek a rendezvény névadójáról, rosznyai mátyásról, a múlt század neves magyar gyógyszerészeréről.

a 16. rosznyai mátyás emlékverseny négy napon át tart, s május 29. én eredményhirdetéssel és díjkiosztással zárul egerben.
/mti/

14.45/zsu

-. -
-18-

15.50
3P

bb.20. kitüntetés

nj pr hgy

1980. május 26.

a népköztársaság elnöki tanácsa schay géza akadémikusnak, az mta központi kémiai kutató intézet nyugalmazott tudományos tanácsadójának 80. születésnapja alkalmából, a fizikai-kémiai kutatások terén elért, nemzetközileg is elismert tudományos eredményeiért a „szocialista magyarországiért érdemrend,, kitüntetést adományozta. a kitüntetést szentágothai jános, az mta elnöke hétfőn adta át az akadémián. /mti/

-. -

igazgatójának,

bb. 23. emlékezés az 1970. évi makói nagy árvizre

tób/ká/nj hgy

1980. május 26.

makón ^{hétfőn} az 1970. évi nagyárvizre emlékeztek. az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság vezető szakemberei és dr. forgó istván, makó város tanácselnöke ismertették a tíz évvel ezelőtti eseményeket, amikor elrendelték a 30.000-es lélekszámú város részleges kiürítését, csak a 16-tól 60 éves munkaképes férfiak maradtak makón, hogy részt vegyenek a maros gátjain a védekezési munkákban, valamint az egészségügyi szolgálatban. a 19.000 gyereket, nőt és idős embert hódmezővásárhely és szentes város fogadta be, az árvízveszély elmúltáig, két hétig.

makó határában kritikus árvíz helyzet alakult ki, példátlan arányú buzgár-sor keletkezett a maros töltés mentén; 100 méter hosszúságban sok vastag vizsugárban ömlött a víz. a töltésszakasznak ezt a részét több mint 50.000 homokzsákkal vették körül, s megfeszített munkával sikerült megakadályozni a gátszakadást. az árhullám levonulása után több évi munkával magasították és megerősítették a folyó töltéseit, a legjobban veszélyeztetett szakaszon pedig - a rosszlelkű buzgársornál - különleges védelmi vonalat képeztek ki. a víz felőli oldalon 400 méter hosszúságban vízzáró részfalat építettek. ezt úgy képezték ki, hogy 8 méter mélységben, 50 centiméter szélességben kiemelték a lazakeretű földszelvényt és helyére agyagos, vízzáró réteget tömítettek. ezzel egyszersmindenkorra kizárták a buzgárak keletkezésének lehetőségét. /mti/

-. -

14.50 nj

-19-

15.50
3P

embargó 17 óráig!

bb.24. csikós -nagy béla szófiába utazott

sl/s/p pj

1980. május 26.

csikós-nagy béla államtitkárnak, az országos anyag- és ársvhivatal elnökének vezetésével hétfőn közgazdász küldöttség utazott szófiába a kgt-tagállamok árhivatali elnökeinek 13. értekezletére. a tanácskozáson megvitatják a bel- földi árképzési módszerek közelítésére tett intézkedéseket, a gépipari termékek önköltség-kalkulációjának kérdéseit. tapasztalatcserét folytatnak más időszerű árpolitikai témákról is. /mti/

felhasználható: 17 órától!

bb.25. magyar-kubai barátsági nap jászkeséren

end/st/p pj

1980. május 26.

magyar-kubai barátsági napot rendezett hétfőn jászkeséren a hazafias népfront szolnok megyei és nagyközségi bizottsága. a művelődési házban tartott gyűlésen gil martinez, a kubai köztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa tájékoztatta a hallgatóságot a tengeren túli baráti ország szocialista építőmunkájáról. /mti/

bb.26. budapestre érkezett a nemzetközi beruházási bank ügyvezetőségének elnöke

sl/pá/pp/p pj

1980. május 26.

albert nikolajevics belicsenko, a nemzetközi beruházási bank ügyvezetőségének elnöke hétfőn, timár mátyásnak, a magyar nemzeti bank elnökének meghívására hazánkba érkezett. a magyar nemzeti bank vezetőivel tárgyalásokat folytat a két bank együttműködéséről. /mti/

15.25/p

19²⁰
87

-20-

bb.27. fogadás argentina nemzeti ünnepén

t/ár/s/pr/gw pj

1980. május 26.

guillermo t. conti, az argentin köztársaság budapesti nagykövete hétfőn fogadást adott rezidenciáján argentina nemzeti ünnepé alkalmából. a fogadáson megjelent rácz páál külügyminisztériumi államtitkár, udvardi sándor külkereskedelmi miniszterhelyettes, valamint politikai, gazdasági és kulturális életünk több vezető személyisége. ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője, illetve tagja is. /mti/

felhasználható 19 órától!
bb.28. magyar - csehszlovák barátsági nap kétsopronyban

sam/st/gw pj

1980. május 26.

kétsopronyban, békéscsaba zömében szlováklakta községében hétfőn magyar-csehszlovák barátsági napot rendezett a hazafias népfront megyei bizottsága. a művelődési otthonban tiber chovan, csehszlovákia budapesti nagykövetségének titkára tartott előadást a testvéri ország gazdasági fejlődéséről, majd a csehszlovákiai vendégek baráti beszélgetést folytattak a találkozó közönségével. /mti/

felhasználható 18 órától!

bb.29. magyar - lengyel barátsági napok győr-sopron megyében

cser/ká/gw pj

1980. május 26.

magyar-lengyel barátsági napok kezdődtek hétfőn győr-sopron megyében. ezek keretében a lengyel népköztársaság életét bemutató kiállítások nyílnak, filmvetítéseket és más kulturális eseményeket, baráti találkozókat tartanak győrött és a megye más településein.

hétfőn a győri zeneművészeti szakközépiskolában fotókiállítás nyílt, amely a lengyel tájakat, a lengyelországi embereket, a szocializmus építésének főbb állomásait mutatja be. ugyanott koncertet rendeztek, amelyen közreműködött jerzy-tosik warsawjak lengyel zongoraművész. a rendezvényeken részt vett tadeusz pietrzak, a lengyel népköztársaság magyarországi nagykövete. /mti/

bb.30. ^(Kisz) tanácskozás felsőtárkányon

z/ká/gw pj

1980. május 26.

hétfőn felsőtárkányon a kisz heves megyei bizottsága vezetőképző táborában megkezdte felkészítő tanácskozását a kisz kb értelmiségi fiatalok tanácsa. az eszmecserén részt vettek a munkabizottságok tagjai is. a fiatalok előadást hallgatnak meg a xii. pártkongresszusról, az értelmiségi területeket érintő feladatokról, az ifjúsági szövetség időszerű tennivalóiról, a szocialista demokrácia továbbfejlesztésének kérdéséről. a tanácskozás, amelyen csaknem kétszáz értelmiségi fiatal vesz részt, szerdán fejeződik be. /mti/

19²¹
87

- 21 -

felhasználható : 19 órától

bb. 31. orgonakonzert a pécsi székesegyházban

igó/st/gw pj

1980. május 26.

pécs híres műemléktemplomában, a négytornyú székesegyházban adott hangversenyt hétfőn segestyéi jános orgonaművész. műsorában a klasszikus mesterek művei mellett magyar szerzők - Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Major Ernő és Harmat Artúr - egy-egy művét is megszólaltatta. közreműködött a székesegyház palestrina kórusa hergenröder miklós kármagy vezetésével.

az idegenforgalmi idényben még kétszer tartanak hangversenyt a székesegyház kitűnő akusztikájú hajójában. július 7.-én jiri ropek csehszlovák orgonaművész vendégszerepel pécsen, szeptember 29.-én pedig lehető gábor orgonaművész ad koncertet. /mti/

felhasználható 20 órától

bb. 32. svéd orgonaművész koncertje szegeden

dén/st/gw pj

1980. május 26.

svéd orgonaművész, karl erik welin szólaltatta meg hétfőn a szegedi fogadalmi templom orgonáját. műsorában napjaink neves svéd zeneszerzőinek művei mellett couperin és ligeti györgy egy-egy alkotása szerepelt. /mti/

bb. 33. kitüntetés

gg/ps/gw pj

1980. május 26.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa molnár lajos büntetésvégrehajtási alezredesnek, a debreceni büntetésvégrehajtási intézet parancsnokának nyugállományba vonulása alkalmából a vörös csillag érdemrend kitüntetését adományozta. a kitüntetést dr. szilbereky jeno igazságügyi minisztériumi államtitkár hétfőn adta át. /mti/

- 22 -

17³⁰
3P

bb. 34. egészségügyi küldöttség guineában

gg/ps/gw pj

1980. május 26.

dr. hutás imre egészségügyi miniszterhelyettes vezetésével május 19-25-e között egészségügyi küldöttség tartózkodott guineában. aláírták a magyar-guineai egészségügyi együttműködési egyezmény végrehajtását biztosító 1980-81. évi munkatervet. a magyar egészségügyi delegációt fogadta ahmed sekou touré a guineai népi és forradalmi köztársaság elnöke. /mti/

bb. 35. sokszáлу kapcsolatok Európában és Latin-Amerikában élő magyarokkal - az mvsz elnökségi ülése

t/of/mm/gw /ps pj

1980. május 26.

ez év első öt hónapjában tovább erősítette kapcsolatait, bővítette együttműködését külföldön élő hazánkfiával a magyarok világszövetsége - állapították meg az mvsz hétfőn tartott elnökségi ülésén. bogár józsef elnök vezette a tanácskozást, amelyen szabó zoltán főtitkár értékelte az idei munka eredményeit, s külön napirendi témaként tájékoztatást adott a latin-amerikában élő magyar emigráció helyzetéről.

különösen az európai országokban élő magyarsággal sokszáluak az mvsz kapcsolatai - hangzott el az ülésen. a január - májusi időszakban tíz európai ország 34 városában összesen 51 alkalommal léptek fel, tartottak előadást, szerepeltek társasági rendezvényeken magyarországi művészek, akiket a világszövetség delegált, elsősorban magyar egyesületek, klubok és más szervezetek meghívására. ezeknek az eseményeknek együttesen tizezernél több résztvevője volt. a tapasztalatok szerint - miként a főtitkár elmondta - a magyarságtudat ápolásában, nyelvünk és kultúránk megőrzésében-terjesztésében talán a leginkább kamatozó lehetőségeket éppen az ilyen rendezvényi programok jelentik. közöttük „profil”, szerint egyre több a tartalmas kulturális rendezvény, s kevesebb a csak kimondottan társasági program. bár ez utóbbiak is hirt adhatnak - különösen az óhazából hívott vendégek, tudósok, a kultúra más munkásai részvételével - magyarországról, országépítésünkről, s így erősödnek a magyar néphez tartozás szálai. /folyt. köv./

16.20/gw

- 23 -

17³⁵
3P

bb. 35. sokszáлу kapcsolatok ... /folyt/gw

az anyanyelvi mozgalom szerte a világon működő patrónusai - pedagógusok, nyelvészek, zenei oktatók - folyamatos kapcsolatban állnak a magyarok világszövetségével, ahonnan tankönyvek, folklórhanglemezeket, magyar nyelvoktatási segédanyagokat kérnek-kapnak a kinti magyarok tanításához, nyelvműveléséhez.

ami a Latin-amerikában élő magyarokat illeti, számuk körülbelül 200 ezerre tehető. a legtöbben vannak braziliában és argentinában, de uruguayban, venezuelában és mexikóban is megtalálhatók az óhazából odakerültek, illetve magyar származásúak. a többség jelenleg még az első nemzedékhez tartozik, zömmel velünk, szocialista rendszerünkkel lojális vagy az ugynevezett semleges emigrációhoz tartozik a latin-amerikai magyarság, sokfelé működnek magyar egyesületek, amelyek főként kulturális tevékenységet folytatnak. az utóbbi öt évben például 24 játékfilmet és 13 dokumentumfilmet küldött részükre hazai termésből a magyarok világszövetsége.
/mt1 /

bb. 36. auer lipót emlékünnepség veszprémben

feh/st/gw pj

1980. május 26.

a világ hegedűtanításának és hegedűművészetének egyik nagy egyéniségére, auer lipótra emlékeztek hétfőn szülővárosában, halálának 50. évfordulóján. délelőtt a csermák Antal zeneiskola kamaratermében leleplezték auer lipót reliefjét, szekeres károly munkácsy-díjas művész alkotását. a megyei uttörőházban kiállítás nyílt auer fényképekből és dokumentumokból. a zeneiskolában galina danyilova /hegedűn/ és bartos csaba /cellón/ a moszkvai csajkovszkij konzervatórium hallgatói adtak hangversenyt. a megyei uttörőházban rendezett ünnepi koncerten fellépett alekszandr kramarov hegedűművész, a 20. genovai paganini hegedűverseny győztese.

veszprémben

x x x

/folyt. köv./
16.45/g

- 24 -

K^{ho}
SP

bb. 36. auer lipót /folyt/gw

auer lipót 1845-ben született, tanulmányait szülővárosában, pesten és bécsben végezte. két éven át mint koncertező, csodagyerek, járt Ausztria, Németország és hollandia városait. 1862-től hannoverben a magyar joachim józsefnél, a kor legnagyobb hegedűsénél tökéletesítette tudását, majd a hamburgi zenekar koncertmestere lett. 1868-ban meghívták professzornak a pétervári konzervatóriumba, ahol a hegedűtanszak vezetőjeként és egyidejűleg a mai kirov balett elődjének szólóhegedűseként működött. 49 éven át tanított a pétervári konzervatóriumban, tevékenységéhez fűződik az orosz-szovjet hegedűiskola kialakulása. gyakran szerepelt Magyarországon, a budapesti filharmóniai társaság tiszteletbeli tagjává, a zeneakadémia tiszteletbeli tanárává választotta, mintegy másfél évtizeden át Londonban, drezdában és oszlóban rendszeresen nyári kurzusokon tanította a világ minden tájáról hozzászereglő fiatal muzikusokat. /mt1/

bb. 37. országos pedagógiai tanácskozás

t /dg/gk/gw/ps ie

1980. május 26.

az oktatásügy csaknem másfélezer képviselője - iskolaigazgatók, tanulmányi-és szakfelügyelők, a közoktatás irányításában tevékenykedők, szakszervezeti tisztségviselők - tekintette át hétfőn az építők székházában a nevelő-oktató munka időszerű feladatait. az évenként hagyományos országos pedagógiai tanácskozást farkasinszky lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese nyitotta meg. ezt követően kornidesz Mihály, az MSZMP KB tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője a párt XII. kongresszusának határozatából következő tennivalókról beszélt.

bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a kongresszus a párt eddigi irányvonalát erősítette meg és feladatul szabta, hogy még következetesebben munkálkodjunk céljaink valóra váltásáért, a hatékonyság, a minőség javításáért, a körülmények változásához jobban alkalmazkodó gyakorlat kialakításáért. mindez érvényes a köznevelődésre, az oktatásra is. a kongresszuson komoly hangsúlyt kaptak a gazdasági élet, a termelőmunka kérdései, azonban ezek messzemenően összefüggnek az oktatással, a szakemberképzéssel, a köznevelődéssel.

/folyt. köv./
16.55/gw

- 25 -

K^{ho}
SP

bb. 37. országos pedagógiai 1./folyt/gw

a gazdaság és a kultúra elválaszthatatlanok egymástól, s ez érthető, hiszen a gazdasági munka eredményeitől függ a többi között a soron levő társasalmi tennivalók végrehajtása, az életszínvonal emelése, a kultúra fejlesztése. mindez egyben vissza is hat a gazdaságra: feladataink maradéktalan végrehajtása művelt és jól képzett emberek sokaságát kívánja meg. ezt a célt szolgálják az oktatás korszerűsítésére eddig is tett intézkedések, amelyek most elsősorban a tananyag korszerűsítésében jelentkeznek. a képzésben és mindenekelőtt a szakképzésben az iskolának arra kell törekednie, hogy átfogóbb ismeretekhez s ugyanakkor szélesebb körű, megalapozottabb általános műveltséghez segítse a jövő szakembereit. fontosabb szerep hárul a folyamatos továbbképzésre, amelynek jobban kell igazodni a valós szükségletekhez. a műveltség megalapozása, a tudásvágy fölkeltsége, a kulturális értékek terjesztése, az önművelés ösztönzése nem csupán az oktatás, a művelődés belülgye, ám feladatai nem kisebbednek, hanem növekednek,

a széles alapú műveltségnyújtás, képzés mellett s azokkal szoros összefüggésben fontos feladat a nevelőmunka erősítése. az akarat, a cselekvőkészség, a tudatosság, a pozitív példakép, életmodell ma sem korszerűtlen fogalmak és sehol nem szorulhat a figyelem háttérébe a követelmény, a teljesítményképes tudás, a munka, mint belső szükséglet sem. az iskolai nevelőmunkát tudatosabban kell a mai ifjúság életkörülményeihez, korunk jelenségeihez, a szocialista építés bonyolult viszonyaihoz igazítani. a fiatalok fogékonyak társasalmunk, a világ dolgai iránt, s abban, hogy a tanulóifjúság politikai tájékoztatása még színvonalasabb legyen, pótolhatatlan feladataik vannak az ifjúsági szervezeteknek, az iskolák, intézmények pártszerveinek is.

/folyt. köv./
16.10/gw

- 26 -

17.10
SP

bb. 37. országos pedagógiai..... 2./folyt/gw

polinszky károly oktatási miniszter a befejezéséhez közeledő tanév tapasztalatait foglalta össze, s vázolta az új iskolai év főbb feladatait. emlékeztetett arra, hogy az oktatásügy tuljuttott az ugynevezett rövidtávú feladatok végrehajtásán, elkezdte és összességében sikerrel - a középtávú tervek megvalósítását, vagyis az új, korszerűbb nevelési és oktatási tervek bevezetését. mindamelllett változatlanul a figyelem középpontjában álltak a hagyományos, feladatok is, például az óvodai nevelés.

jelenleg hazánkban 457 ezer gyermek jár óvodába, 35 ezerrel több, mint tavaly, s arányuk eléri az óvodáskorúak 85 százalékát. minderre joggal lehetünk büszkek, a jelenlegi hálózat azonban nem tudja kielégíteni a teljes igényt, helyhiány miatt több mint 43 ezer gyermeket kellett elutasítani. pedig az elmúlt esztendőben példás társadalmi segítséggel és támogatással 120-nál több újóvodában kezdődtek meg a foglalkozások. a jövő tanévben, elsősorban demográfiai okok miatt, további számottevő javulás nem várható, az azonban reális tavlát, hogy a következő egy-másfél évtizedben magyarországon az óvodai nevelés teljessé válhat.

a tankötelezettség végrehajtásában az utóbbi öt évben - s tavaly is - lassu javulás volt tapasztalható, ma egy-egy korosztály 93.4 százaléka fejezi be az általános iskolát a tankötelezettség ideje alatt. a jövőben már minden újabb fél százaléknál is nagyon sokat kell dolgozni, de dolgozni kell, mert például ebben a tanévben is több mint ezer 6 éves gyermekről nem tudnak az iskolák „elszámolni”. valóságos eredményekre törekszünk azonban - hangsúlyozta polinszky károly -, az általános iskola sikeres elvégzettetése ugyanis nem ad menlevelet az indokolatlan liberalizmushoz. ellenkezőleg. erősíteni kell a pedagógiai munka következetességét és a tanulmányi fegyelmet. /

/folyt. köv. /
16.25/gw

- 27 -

17.11
SP

bb. 37- országos pedagógiai 3/folyt./gw

a középfoku oktatással kapcsolatban a miniszter a többi között elmondotta, hogy a gimnáziumok pedagógusai 1979 szeptemberében általában felkészülten fogtak hozzá a gimnáziumi nevelés és oktatás új terve első tanévi feladatainak megvalósításához. a tapasztalatok biztatóak, az új tantervek részeként 1980. szeptemberétől a gimnáziumok második osztályaiban a pedagógusok hetente egy órában úgynevezett pályaorientációs foglalkozásokat tartanak, hogy ily módon is segítsék a diákokat életpályájuk későbbi megválasztásában.

korszerűsítik az érettségi-felvételi rendszert - jelentette be polinszky károly-, összehangolják az érettségi és a felvételi vizsgák rendjét, kedvezőbb feltételeket teremtenek egyúttal a szakirányban továbbtanuló szakközépiskolások számára. 1982-től kezdve a felvételi pontszám középiskolából „hozott”, része az eddigi két, esetleg három tantárgy helyett hat tantárgy eredménye alapján alakul majd ki, ez lehetőséget ad arra, hogy a diákokat - bármilyen irányu továbbtanulás esetén - a magyar, a történelem, a matematika és egy idegen nyelv tanulására ösztönözzék.

az országos pedagógiai tanácskozás folytatásaként kedden a fővárosi nevelők munkacsoportokban vitatják meg tennivalóikat./mti/

bb. 38- üdvözlő távirat

s/ps/gw ie

1980. május 26.

a gyanai szövetségi köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából lázár györgy, a minisztertanács elnöke táviratban üdvözölte forbes burnham miniszterelnököt. /mti/

bb. 39. bkv közlemény

k/iv/mi/gw ps ie

1980. május 26.

a bkv értesíti az utazóközönséget, hogy május 27.-én, kedden este 8 órától a 28-1, szerdai üzemkezdéig a 9-es jelzésű villamos a varga jenő tér és a budafok forgalmi telepe, illetve a batthány tér és a mórícz zsigmond körtér között; a 47-es jelzésű villamos a varga jenő tér és a budafok forgalmi telep, illetve az alkotmány utca és a kelenföldi pályaudvar között; a 18-as jelzésű villamos pedig csak a jános kórház és a mórícz zsigmond körtér között közlekedik, a forgalomkorlátozások miatt a mórícz zsigmond körtér és a budafok forgalmi telep között autóbuszok szállítják az utasokat. /mti/

16.35/gw

- 28 -

18⁰⁰
SP

bb.40. losonczi pál választási nagygyűlése kaposvárrott

kász/káp/p kz

1980. május 26.

választási nagygyűlést rendeztek hétfőn kaposvárrott, a kilian györgy művelődési központ ez alkalomra zászlódiszba öltöztetett színháztermében. losonczi pál, az mszmp politikai bizottsága tagja, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, somogy megye 12. választókerületének országgyűlési képviselőjelöltje beszélt a megye és a város választópolgárainak képviselői, ipari és a mezőgazdasági üzemeknek, intézményeinek dolgozói előtt.

a himnusz hangjai után dr. kanyar józsef a hazafias népfront kaposvári városi bizottságának elnöke, a megyei levéltár igazgatója köszöntötte a nagygyűlés több mint félezer résztvevőjét, majd losonczi pál emelkedett szólásra.

bevezetőben hangoztatta: a megválasztásra ajánlott képviselő- és tanácsstag jelöltek a nép jelöltjei. foglalkozás szerint igen különbözőek- munkások, parasztok, értelmiségiek, tudósok, írók és művészek, háztartásbeliek, kommunisták és pártönkivüliek. valamennyiük közös vonása, hogy helytállnak a munkában, a hazafias népfront programját vallják, a nép ügyét szolgálják. közülük számosan egy, vagy több választási cikluson át már tagjai voltak az országgyűlésnek, illetve a tanácsoknak. örvendetes, hogy a korábbiaknál többen vannak azok, akiket első ízben jelöltek e tisztségekre. de akár régi, tapasztalt képviselők, akár most készülnek érvényesen szólni társaik nevében is, számadással tartoznak az ország népének, megbízóiknak a végzett és végzendő munkáról. mondotta az elnöki tanács elnöke, majd így folytatta:

- most a párt és a hazafias népfront is számot ad a népnek a végzett munkáról. tiszta, jó lelkiismerettel állíthatjuk, hogy az öt évvel ezelőtt megválasztott jelöltek és testületek, az országgyűlés, a kormány, a tanácsok a legutóbbi választások alkalmával meghirdetett programhoz, az akkori vállaláshöz híven, az akkor megfogalmazott politika alapján dolgoztak. ennek az elvű, következetes munkának is köszönhető, hogy az elmúlt fél évtizedben nagyot változott az ország.

/folyt köv./
17.25/p

-29-

18⁰⁰
SP

szűkebb pátriájában körülnézve, vagy az ország bármely táját járva bárki meggyőződhet, hogy új alkotások, hatalmas erőművek, gyárak, mezőgazdasági üzemek, kulturális intézmények, utak épültek, új városrészek, lakótelepek nőttek ki a földből. Joggal mondhatjuk, hogy szebb lett az ország, szebb és jobb lett az élet hazánkban.

az utóbbi időben egyre nehezebb feltételek között derekas és eredményes munkát végzett népünk. szorosabbá vált a munkás-paraszt szövetség, és ami a legfontosabb: erősödött a párt és a széles tömegek összeforrottsága. létrejött, egyre szilárdabbá válik a munkáshatalom és állarunk, a magyar népköztársaság.

a szónok az eredményekhez vezető út állomásait sorolva kiemelte, hogy mindebben óriási jelentősége van a pártönkivüliek és a kommunisták mélyülő szövetségének, a különböző világnézetű emberek összefogásának, egyetértésének és közös cselekvésének, annak, hogy a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség és más dolgozók szövetsége, a kommunisták és a pártönkivüliek, a különböző világnézetű emberek összefogása, a szocialista nemzeti tömörülés a legutóbbi országgyűlés működésének időszakában is tovább erősödött.

nagy győzelem ez számunkra - tette hozzá - hiszen még emlékezhetünk népünk megosztottságára, a viszályok és összecsúszások időszakára. világos, következetes elvi politikával, minden hazánkfi véleményét, nézetét és jóakaratu törekvését tiszteletben tartva, a társadalom minden rétegének érdekeit méltányolva formáltuk szocialista céljainkat. ezeket követve jött létre nálunk az a szocialista nemzeti tömörülés, amelyet a dolgozó osztályok és a céljainkért legjobb tudásával tevékenykedő alkotó értelemiség izmosodó egysége jellemez, s amelyben egyet tud érteni minden tisztességes gondolkodású magyar ember. e célok alkalmasak arra, hogy a nemzet összes alkotó erejét összefogják szocialista feladataink megoldására, országunk, népünk jövőjének építésére, amelyben mindenki munkájára szükség van.

/folyt köv./

17.35/p

18¹⁰

- számokkal, adatokkal mérhető és jellemezhető eredményeink eléggé közismertek, felesleges lenne elismételni őket. ezekről, életünknek erről, vagy arról a területről -ki-ki a maga módján ítél és ítélhet - mondotta az elnöki tanács elnöke, majd azt hangsúlyozta: senki sem vitathatja, hogy népünk három és fél évtizedes harcának, nagy erőket lendületbe hozó építőmunkájának nyomán magyar hazánk politikailag erős, gazdaságilag és kulturálisan mind erőteljesebben fejlődő orszaggá vált. olyan hazává, amely biztos és tisztességes megélhetést, emberi életet, szabadságot, és biztonságos munkát, jó, alkotásra serkentő munkakörülményeket nyújt állampolgárainak. ez nagy történelmi vívmányunk!

mindez -mutatott rá- elsősorban a nép akaratát, szorgalmát és alkotókedvét dicséri. mindaz, ami országunkban.

épült, kifejlődött, az a nép tehetségének, szellemi erejének és keze munkájának eredménye. ezt a munkát, népünk szorgalmával kiküzdött eredményeit elismerik és messze határainkon túl, a nagyvilágban is megbecsülik.

körülményeinket elemezve Losonczi pál szólt arról is, hogy népünk élete nem gondtalan, de életkörülményei és életszínvonala az adott körülmények között megfelelően, életmódja mindinkább szocialista céljaink szerint alakul. hozzáfűzte, hogy manapság sokat beszélünk nehézségekről, gondokról, s bizonyos, hogy nem valósul meg öt éves tervünk minden célja. kétségtelen, hogy ez a tény egyrészt a vártnál kedvezőtlenebb külgazdasági körülmények következménye. annak tudható be, hogy termékeinket a tervezettnél csak jóval alacsonyabb áron tudtuk értékesíteni, ugyanakkor a számítotttnál sokkal magasabb volt a behozott energia és nyersanyagok ára. a másik okként pedig saját munkánk fogyatékoságát, a munka alacsony termelékenységét, a drágán előállított és sokszor versenyképtelen termékeket említette.

mindemellett - fűzte hozzá - a gazdasági élet képe nagyon sokrétű. ismerünk kiválóan dolgozó üzemeket, brigádokat, de van ahol rosszul szervezik, vagy végzik a munkát, és csak gyenge eredményt tudnak elérni.

/folyt köv./

17.45/p

18¹⁰

a továbbiakban a mezőgazdaságról beszélt, amelyről - mint mondotta - mostanában kevesebb szó esik. - talán megengedik nekem, hogy itt Somogyban, ahol a mezőgazdaságnak régi hagyományai vannak és a mezőgazdaság képviseli a termelés jelentős hányagát, részletesebben szóljak erről a kérdésről, ma már mezőgazdaságunkról az országon belül, de határainkon túl is elismeréssel beszélnek, mezőgazdaságunk teljesítményének köszönhetően az egy főre eső termelés alapján gabonafélékből, húsfélekből Magyarország az élenjáró országok közé küzdött fel magát. Mezőgazdaságunkban jelenleg feleannyian dolgoznak és kisebb földterületen a dupláját termelik, mint az átszervezés előtti időszakban. Ez azt jelenti, hogy a termelékenység a mezőgazdaságban négyszeresére nőtt, és a növekvő belső ellátás mellett több mint hatszorosára növeltük a mezőgazdasági exportot, a 20 év előttihez képest. Amikor a mezőgazdaság átszervezéséért agitáltunk, itt Somogyban is, emlékszem, hármas jelszót hangoztattunk: „kevesebb munkával többet termelünk, és olcsóbban!”, az első kettőt megvalósítottuk. Kevesebb munkával lényegesen többet termelünk, de az olcsóbb termelés ígéretét nem tudtuk megvalósítani, valószínű, hogy ez nem a mezőgazdaság dolgozóin múlott csak.

- visszagondolva a megtett utra, felmerül a kérdés, minek köszönhetőek az elért eredmények? Hogyan tudtunk ilyen rövid idő alatt évszázados elmaradottságot felszámolni? Én elsőnek emliteném a parasztság egyetértését a szocialista nagyüzemekkel, cselekvő támogatását a nagyüzemi gazdálkodás mindennapi munkájában. Talán felesleges bizonygatni, hogy a parasztság támogatása nélkül a jelenlegi eredményeket nem lehetett volna elérni. Sok vita folyt abban az időben, hogy vajon a társadalom részéről a mezőgazdaságnak nyújtott különböző támogatások mikor, hogyan térülnek meg? Ma elmondhatjuk, hogy ennek a segítségnek a hasznát az egész ország lakossága élvezte a biztonságos élelmiszerellátásban, a tudomány és a technika eredményeinek az alkalmazásával új eljárások, új fajták jelentek meg a mezőgazdasági termelésben, valóságos forradalmi átalakulás zajlott le a mezőgazdaságban. És ami a legfontosabb - mondotta befejezésül - a mezőgazdaság és az élelmiszertermelés előtt biztos távlatok vannak.

/folyt köv./
17.55/p

-32-

18¹⁵
0

a nagygyűlésen felszólalt Simon Ernőné, a nagyatádi cérnagyár munkásnője, Somogy megye 11.sz. választókerületének képviselőjelöltje. Többek között azokról a gyökeres változásokról beszélt, amelyek a felszabadulás óta történtek a somogyi munkásság életében. A megtett ut nem volt könnyű - mondta - de az eredmények önmagukért beszélnek. Saját választókerületében nagyatádon - az utóbbi években is dinamikus fejlődtek az ipari üzemek, korszerűsödött termékeszerkezetük. Régi gond oldódott meg azzal, hogy 1979-ben megkezdte a gyógyító munkát a városban az új kórház, amely dél-Somogy százezer lakóját látja el.

az MSZMP-nek hangsúlyozta végül a képviselőjelölt - világos és közérthető, a feladatok megoldására lelkesítő nemzeti programja van, a XII. kongresszus évekre szóló politikai, gazdasági és kulturális feladatokat adott mindannyiunknak. Az új tanácsstag- és országgyűlési képviselőjelöltek szívesen vállalják a társadalmi munkát, közéleti tevékenységet, a kiállást e program megvalósításáért. Nekem, pártion kívüli munkásnak meggyőződésem, hogy a kongresszus által elért feladatok megoldása jól szolgálja népünk jelenét, jövőjét, az emberi haladás és a béke ügyét - fejezte be felszólalását a képviselőjelölt.

szót kért és kapott a nagygyűlésen, ezen kívül Rostás Károly nyugalmazott városi tanácselnök, a hazafias népfront Somogy megyei bizottságának elnöke, Muzslai Péterné, a 13.sz. volán vállalat Kisz bizottságának titkára és Choma Zsoltné, a nagykanizsai butorgyár kaposvári gyárának igazgatója.

a nagygyűlés a szöveget hangjaival ért véget.

/mti/

-.-

18.00/p

-33-

18²⁰
0

bb. 41. hazaérkezett mexikoból a magyar pártküldöttség

mi/ps/gw ie

1980. május 26.

hazaérkezett mexikoból az mszmp küldöttsége, amely somogyi sándornak, a központi bizottság tagjának vezetésével május 13-23. között részt vett az oposicion, a mexikói kommunista párt központi lajának fesztiválján, és megbeszéléseket folytatott a párt vezetőivel.

a delegációt fogadta arnoldo martinez verdugo, a mexikói kommunista párt főtitkára. a szívélyes, elvtársi légkörű megbeszéléseken a két párt képviselői tájékoztatták egymást országaik helyzetéről és pártjaik tevékenységéről. a mexikói testvérpárt képviselői elismeréssel szóltak a szocializmus magyarországi építésének eredményeiről. a magyar pártküldöttség az mszmp szolidaritásáról biztosította a mexikói kommunistákat, az ország demokratikus fejlődésének elmélyítéséért, a dolgozók érdekeinek védelméért és az imperializmus ellen folytatott harcukban. /mti/

bb. 42. lakos sándor finnországi látogatása

pá/gw ie

1980. május 26.

a finn kommunista párt központi bizottságának meghívására lakos sándor, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb társadalomtudományi intézetének igazgatója május 19-25 között finnországban tartózkodott.

konzultációval egybekötött előadásokat tartott a szocialista építés egyes kérdéseiről, a finn kommunista párt sirola intézetében, a népművelődési szövetségben és a munkás-gazdasági kutató intézetben.

finnországi tartózkodása során fogadta őt arvo aalto, a finn kommunista párt főtitkára és jorma heinttilä, a finn népi demokratikus unio főtitkára.

a finn szociáldemokrata párt meghívására látogatást tett a párt központi bizottságában és vezető gazdasági szakértőkkel eszmecserét folytatott a magyar gazdaságirányítás és gazdaságpolitika kérdéseiről. /mti/

16.45/gw

- . -
- 34 -

1825

bb. 43. mszmp-küldöttség beninben

mi/pr/gw ie

1980. május 26.

a benini népi forradalmi párt központi bizottságának meghívására május 20-24. között látogatást tett a benini népi köztársaságban az mszmp küldöttsége, rév lajosnak, a központi bizottság tagjának vezetésével.

a küldöttséget fogadta matheu kerekou, a benini népi forradalmi párt központi bizottságának elnöke, államfő. a delegáció megbeszéléseket folytatott a bnfp küldöttségével, amelyet ali moussa tracree kb-tag, oktatási miniszter vezetett. a két párt képviselői áttekintették az 1978-ban aláírt pártközi együttműködési megállapodás végrehajtásának helyzetét, és megerősítették az együttműködési megállapodásban rögzített, a két párt kapcsolatának alapjául szolgáló elveket. a magyar pártküldöttség az mszmp, a magyar nép szolidaritásáról biztosította a benini népi forradalmi pártot, a benini népet abban a küzdelemben, amelyet a tudományos szocializmus eszméinek alapján folytat a párt első kongresszusa határozatainak végrehajtásáért. /mti/

bb. 44. budapestre érkezett petar basikarov

sl/s/pp/gw ie

1980. május 26.

a budapesti nemzetközi vásár alkalmából hétfőn budapestre érkezett petar basikarov, a bolgár népköztársaság külkereskedelmi miniszterének első helyettese. a bolgár vendég tárgyalásokat folytat vas-jános külkereskedelmi miniszterrel együtt a két ország árucseréjének kérdéseiről. /mti/

bb. 45. dr. otto lambsdorff budapesti tárgyalásai - Lázár györgy fogadta az nszk gazdasági miniszterét

sl/z/p ie

1980. május 26.

veress péter külkereskedelmi miniszter és dr. otto lambsdorff, a német szövetségi köztársaság szövetségi gazdasági minisztere hétfőn a külkereskedelmi minisztériumban ünnepélyesen aláírta a magyar-nszk gazdasági, ipari és műszaki együttműködési kormányzintű vegyesbizottság iv. ülésének jegyzőkönyvét.

/folyt köv./
18.10/p

-35-

1830

bb.45./ dr. otto lambsdorff1.folyt /p

dr. otto lambsdorff tárgyalásokat folytatott meghívójával, veress péter külkereskedelmi miniszterrel a két ország közötti gazdasági kapcsolatok alakulásáról. ennek keretében áttekintették a gazdasági kapcsolatok elmúlt évi fejlődését és további perspektíváit. megállapították, hogy a külkereskedelmi árucsereforgalom 1979. évi alakulása összhangban áll kádár-jános, az mszmp központi bizottsága első titkára és helmuth schmidt kancellár 1979. szeptemberi eszmecseréjén közösen elfogadott kereskedelmpolitikai irányelvekkel, és aláhúzták a két országnak a forgalom további harmonikus bővítéséhez fűződő kölcsönös érdekelttségét. megállapították, hogy a gazdasági kapcsolatok jelentősége fokozódik, és ezek hozzájárulhatnak a nemzetközi politikai légkör javításához. mindkét fél nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a magyar és nyugatnémet vállalatok között eddig 378 kooperációs megállapodás jött létre, amelyek jelentősen hozzájárulnak az árucsereforgalom strukturájának javításához. felvázolták az együttműködés számára szóbajöhető fontosabb területeket, és hangsúlyt helyeztek a harmadik piaci együttműködés további fejlesztésére.

x x x

lázár györgy, a minisztertanács elnöke hétfőn a parlamentben fogadta dr. otto lambsdorffot, a német szövetségi köztársaság gazdasági miniszterét. a szívélyes légkörű találkozón jelen volt marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese, veress péter külkereskedelmi miniszter és dr. johannes balser, az nszk budapesti nagykövete is.

marjai józsef, veress péter és dr. johannes balser jelenlétében - eszmecserét folytatott otto lambsdorffal a világgazdasági helyzetéről, annak a két ország kapcsolatára gyakorolt hatásáról, a két ország együttműködésének helyzetéről és távlatairól./mti/

18.20/p

1825

-36-

00.008/4

magyar űrhajós-1.

az első magyarországi visszhang

ár-gl-km/mg/pá/p di

1980. május 26.

magyar kozmonauta a világ űrben! farkas bertalan, az első szovjet-magyar űrexpedíció űrhajósa. budapesti idő szerint 22 óra 15 perckor robbant be az éter hullámain záhonytól hegyeshalomig, balassagyarmattól röszkéig a hír, s pillanatok alatt milliók értesültek a szozuz 36 sikeres startjáról.

az országos villamos teherelosztó fogyasztásmérő műszereinek tanúsága szerint körülbelül 800 ezer televíziókészülék képernyőjén pergett a rendhagyó hétfő esti műsor és más hétköznapihoz hasonlóan félmilliónyi rádiót hallgattak a fővárosban, illetve a többi országrészben.

a bejelentés perceiben több mint 300 ezren vonultak uton munkahelyük felé, hogy megkezdjék éjszakai műszakjukat. a meteorológusok 15 celsius fok átlaghőmérsékletet mértek az országban - a nagyvárosokban valamivel melegebbet - s a tavaszi, kellemes estén tizezrek sétáltak az utcákon. a mozikban, színházakban már-már a kijáratit ajtókat nyitotta a személyzet. a budapesti közlekedésrendészet közepes forgalmat jelzett, csakugy mint a taxi ügyeletes és a posta távbeszélő központja.

az utcán járókelőknek először csak az tűnt fel, hogy sorban kigyulladtak a fények a már lehunyt szemű házakban. azután a kitaruló ablakokból, a benépesedő erkélyekről is szárnyra kapott a hír. sokan a főútvonalak késő este is nyitva tartó újságárus pavilonjaihoz siettek: hátha írásban is viszonylíthatják az előszóban elhangzottakat. a nyomdagépek pedig mintha megpróbálták volna versenyre kelni a föld körül keringő űrhajóval, alig több, mint fél órával a rádióban és a televízióban elhangzott bejelentés után kinyomtatták a magyar tudományos történetében egyedülálló vállalkozás megkezdéséről beszámoló első lappéldányokat.

tudta jól mindenki, hogy a csillagvársóban magyar űrhajósjelöltek edzenek, készülnek a nagy földekre szovjet elvtársaik, példaképeik, mestereik oldalán, más szocialista országok fiaival, hogy a csehszlovák, a lengyel az ndk-beli és a bolgár űrhajós nyomán, szovjet parancsnoknak társaként a starthelyre állított űrhajó kabinjába lépjenek. mégis gondolatot megpezsztető, szívet megdobogtató élmény lett a bizonyosság.

/folyt köv./

22.35/p

-1-

magyar űrhajós - 2.

az mti különkiadványa: magyar űrhajós a világűrben

ár/pá/p di

1980. május 26.

keddre virradóra a budapesti utcákra került a magyar távirati iroda különkiadványa, a „magyar űrhajós a világűrben”, című 32 oldalas, színes képes lap. gazdag anyaga nyomán követi a több mint két éve tartó kiképzés egyes állomásait, ismerteti az interkozmosz program feladatait, részletesen beszámol a bajkonuri előkészületek utolsó napjairól, s az indítást megelőző órákról, percekről. az egyes cikkeket, riportokat látványos illusztrációk, eddig még nem látott fényképek egészítik ki./mti/

-. -

magyar űrhajós -3.

bélyeg a közös űrrepülés alkalmából

i kf/gk/pp/p di

1980. május 26.

a magyar posta ötforintos bélyeg kiadásával emlékezik meg az első szovjet-magyar közös űrrepülésről. a bélyegen, amely gál ferenc grafikusművész tervei alapján, négy színű ofszetnyomással az állami nyomdában készült 4.728.300 fogazott és 3900 vágott példányban - kilövőállványon felszállás előtt álló két integető űrhajós rajza és az eseményre utaló szöveg látható.

az űrhajós bélyeg május 27-től, keddtől vásárolható meg az első napi árusításra kijelölt fővárosi és vidéki postahivatalokban./mti/

-. -

23.00/p

-2-

magyar űrhajós-1.....1.folyt/

a szikra nyomdában

a szikra nyomda délutáni műszakjában tíz-tíz gépi, illetve kéziszedő dolgozott a keddi reggeli népszabadság elkészítésén. őket is alaposan felpezsdítette, hogy magyar űrhajós tartozkodik a szovjuz 36 fedélzetén. nevükben is szólt márkus lajos csoportvezető:

- valamennyien örülünk, hogy elsők között értesülhettünk a magyar asztronautáról. azért is, mert átérezzük az esemény tudományos jelentőségét, és azért is, mert jó dolog ilyen híreket az újságba tördelni, ilyen nevezetes lapot elkészíteni. ez is fűtötte a mező imre kéziszedő brigádot - a szakma kiváló brigádját - amikor a szokottnál is jobban kitett magáért. tagjai gyorsan, hiba nélkül dolgoztak, nekik is köszönhetjük, hogy mindössze 40 perccel a hír bejelentése után utcára kerülhettek az újság kész példányai.

ferihegyi repülőtér

a ferihegyi repülőtér irányító-személyzete számára minden szolgálat egyformán fontos, ünnepélyes pillanatokra nincs idő. ugyszólván szünet nélkül figyelik a radarernyőt, és tartják a rádiókapcsolatot az érkező, induló, emelkedő gépek személyzetével. vámosi győző ügyeletes repülésvezető a szolgálati vonalon kapta a váratlan hírt, amit azonnal továbbított a munkatársaknak a jobbára adatokat tartalmazó szolgálati közlemények között.

- mi is a repüléssel foglalkozunk, akárcsak az űrhajósok - mondotta. - érthető, hogy állandóan figyelemmel kísérjük az űrkutatás eredményeit, különösen az űrutazásokat. most nagyon büszkék vagyunk az első magyar űrhajósra, kíváncsian, és izgalommal figyeljük további munkáját.

/folyt köv./

-3-

23.10/p

23.50

ZCZC
ks0112 1 230 mtik2053

magyar űrhajós
farkas bertalan nyilatkozata
bajkonur, 1980. május 26. /mti/ - farkas bertalan, a sojuz-36
űrhajó kutató-űrhajósa a rajt előtt az alábbi nyilatkozatot tette:
„honfitársaim, kedves barátaim!
megtisztelő feladat részemre, hogy mint a magyar népköztársaság
állampolgára, a magyar szocialista munkáspárt tagja, elsőként
vehetek részt közös szovjet-magyar űrrepülési program
végrehajtásában a sojuz-36 űrhajó és a szaljut-6 tudományos
űrlaboratórium fedélzetén.

büszke vagyok arra, hogy hazánk is aktivan részese lehet a
szovjetunióval és a többi szocialista országgal együtt az
interkozmosz keretén belül a világűr békés célú kutatásának. külön
öröm és felemelő érzés, hogy repülésünket hazánk felszabadításának
35. évfordulója tiszteletére hajtjuk végre. szolgálja ez az
űrrepülés népeink és országaink megbonthatatlan és örök barátságát!
engedjék meg, hogy ebben az ünnepélyes pillanatban hálás
köszönetemet fejezzem ki hazám, a magyar népköztársaság párt- és
állami vezetőinek, az egész magyar népnek, a szovjetunió kommunista
pártjának, kormányának és népének.

jelentem: a sojuz-36 űrhajó fedélzetén űrrepülésre kész vagyok.
minden tudásomat, erőmet megtisztelő feladatom maradéktalan
végrehajtásának szenteltem.

farkas bertalan százados, a sojuz-36 kutató-űrhajósa.
br-sj/fe kd
23.12 260580 1360

mm

magyar űrhajós.-1.....2.folyt/p

metróépítők

amíg a sojuz-36 a föld körül keringett, a főváros
észak-déli metrójának építői a föld mélye felé igyekeztek.
a marx téri mélyállomáson 24-en szálltak le hétfő éjjelre,
hogy a furópajzsot elindítsák, illetve a már beépített
mélyített elemek aljzatát betonozzák. kovács józsef műve-
zető ezuttal a felszínen maradt; a gépházból szóltak neki,
jőjjön gyorsan, fellőtték az első magyar űrhajóst. a műve-
zető a gépházból azonnal a telefonhoz rohant és értesí-
tette a többieket. husz méterrel a felszín alatt a hénylel
és a garai brigád tagjai körbeállták a készüléket, s újabb
és újabb információkat kértek odafönről. a gépház - kovács-
keszon vonalon rögtönzött információs csatorna alakult ki
az újabb űrhajós hírek közvetítésére. a metróépítők már éj-
féltkor a reggelt várták, ezuttal azonban elsősorban azért, hogy
kezükbe vehessék az ujságokat.

/folyt köv./
23.45/p

-4-

ZCZC
ks0117 1 230 mtik2058

magyar űrhajós
blagov - felbocsátás, éjszakai program
bokor pál, az mti tudósítója jelenti a repülésirányító
központból:

moszkva, 1980. május 26. /mti/ - viktor blagov, a kalinyingrádi
földi irányító központ repülésvezető-helyettese fél órával a sikeres
rajt után arról tájékoztatta a sajtó képviselőit, hogy a sojuz-36
űrhajót „igen nagy pontossággal vezérelték pályájára,,. miután az
űrhajó szabályos föld körüli szputnyik-pályára tért, a két űrhajós
kioldotta a rögzítő szijakat, s egyelőre még szkafanderben,
hozzákezdett a fedélzeti rendszerek ellenőrzéséhez, valamint a
szaljut-6 űrállomás megközelítésének és az összekapcsolásnak az
előkészítéséhez.

ezzel kezdetét vette a nemzetközi űrpáros első munkanapja, amely
valójában „munkaéjszaka,, és magyar idő szerint regget öt óráig
tart. ez idő alatt kubaszov és farkas bertalan megvizsgálják az
előkészítik az összekapcsoló szerkezetet, üzembehelyezik a közelítő
rádiórendszert és az összekapcsolást segítő tévékamerát. ellenőrzik
az űrállomás tájolórendszerét. kipróbálják a kézi irányító
berendezést is, noha ennek használatára csak abban az esetben
kerülne sor, ha a közelítés és az összekapcsolás automatikus
rendszerei meghibásodnának.

magyar idő szerint éjjel egy óra után az űrhajósok két
ugynevezett pályakorrekciós manővert hajtanak végre. a sojuz-36
jelenleg a szaljut-6 űrállomásnál lényegesen alacsonyabb pályán
kering a föld körül. az űrhajó az űrlaboratórium mögött kering, de
mivel föld körüli utja rövidebb, fokozatosan behozza hátrányát.

br/zsa kd
23.29 260580 1569

mmn

magyar űrhajós-1.....3.folyt/p

moszkva tér

a főváros egyik legforgalmasabb csomópontjára,
a moszkva téren értesült a történekről murányi istván,
a ge 00-66 -os rendszámu 22-es autóbuzs vezetője:

- nagyon örülök, hogy magyar űrhajós kering a föld
körül. remélem ugyanugy megállja majd helyét, mint kollégái
tették, akik már megjárták a világűr. szurkolok nekik,
hogy minden sikerüljön.

balogh árpád radiológus az autóbuzs indulására vár-
va foglalta össze első gondolatait:

-a televíziót néztem, onnan értesültem a nem minden-
napi eseményről. hallottam már, hogy utra készül a magyar
asztronauta, mégis meglepett a hír. sok szerencsét, sikert
kivánok a legénységnek.

/folyt köv./
0.30/p

-5-

magyar űrhajós-1.4.folyt/p

Lénárt Gyula, a metro moszkva téri állomásának peronzáró ügyeletese:

- tényleg van magyar űrhajós?? hát ez igazán nagyszerű-számomra valódi meglepetés. úgy gondolom tudományos jelentőségén túl nagyon fontos politikai esemény is. a közös űrrepülés kézzelfogható bizonyítéka hazánk, a szovjetunió és a többi testvéri szocialista ország barátságának, együttműködésének.

wilhelm László, villamos üzemmérnök:

-szegedről jöttem haza, az aluljáróban már árusították az újságot, innen értesültem a hírről. irigylem műszaki kollégámat, farkas bertalant, hogy fiatalember létére olyan tapasztalatokhoz jutott, amelyeket más idős korára sem szerezhét meg-szeretnék egyszer eljutni egy űrhajós irányító központba. automatizálással foglalkozom, s már az első szputnyik fellövése óta érdekel az űrhajózás, hiszen szakmám nagyon sok ágon kapcsolódik ehhez. kíváncsi vagyok például arra, hogy miként kormányozzák az űrhajót. a magyar legény most mindezt megismerhette. ezért irigylem.

eötvös kollégium

a nagyhirű eötvös kollégium diákjai -vizsgaidőszak lévén -a szobáikban tanultak, az alagsori tornateremben pedig egy késői focimeccs kellős közepén tartottak a fiatalok. amikor azonban a portán a rádióból megtudták a jó hírt, a hangosbemondón keresztül a bent tartzkodó mintegy 130 egyetemistának is továbbították. pillanatokon belül zsufolásig megtelt a klubszoba, mindenki a televízió képernyőjét figyelte.

-nem irigylem őket - jegyezte meg a magyar -olasz szakos kovács erzsébet -, én is sokat kinlódok a vizsgákkal, de nekik ott fenn most sokkal nehezebb lehet szurkolok, hogy az ő vizsgájuk is sikeres legyen!
/mti/

0.40/p

-6-

-.-

bb.46. időjárásjelentés

pá/p ie

1980. május 26.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. május 26-án, hétfőn este:

erősödik a nappali fölmelegedés

várható időjárás kedd estig: csak kevés nappali gomolyfelhőképződés lesz, többórás napsütés várható. a déli szél megélénkül, a dunántúlon helyenként megerősölik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 22-26 fok között lesz./mti/

-.-

bb. 47. dr. otto lambsdorff sajtótájékoztatója

t/sl/pá/rj ie

1980. május 26.

dr. otto lambsdorff, az nszk gazdasági minisztere hétfő este a hilton szállóban tájékoztatta az újságírókat magyarországi tárgyalásainak tapasztalatairól.

- magyarországgal és az nszk politikai és gazdasági kapcsolatai a nehéz nemzetközi helyzet ellenére jók - mondotta -. együttműködésünk pozitív alakulását az áruforgalom növekedése és a kooperációs kapcsolatok bővülése is kifejezi. 1979-ben erőteljesen nőtt az nszk-ba irányuló magyar export, s ezzel a kétoldalú forgalomban a magyar passzívum 1978-hoz képest a felére csökkent. ezt a folyamatot különösen azért helyeseljük, mert magyarországnak a passzívum csökkentését nem a behozatal nagymérvű mérséklésével, hanem elsősorban az export fokozásával kívánja elérni.

- a német szövetségi kormány tovább kívánja bővíteni kapcsolatait magyarországgal is, más szocialista államokkal is, vagyis folytatni akarja az enyhülési politikát - mondotta a miniszter, s rámutatott: az nszk kormányának ezt a törekvését jelzi az is, hogy ő maga a közelmúltban ndk-beli politikusokkal tárgyalt, majd varsóban járt, s budapestről romániaiba utazik. az enyhülési politika jegyében kerül sor a német szövetségi kancellár közelgő szovjetunió-beli látogatására is.

dr. otto lambsdorff szólt arról is, hogy jó benyomásokat szerzett a budapesti nemzetközi vásáron, az itt kiállító nszk-beli cégek eredményes tárgyalásokról tájékoztatták őt. végül reményét fejezte ki, hogy a két ország vállalatjai között kiépült csaknem 400 kooperációs megállapodás folyamatosan újabbakkal gyarapszik. /mti/

-.-

21.15 rj

-37-

21.25

bb. 48. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 14.00 órától zárásig

rj hgy ie

1980. május 26.

14. a dolgozó nők helyzet /szot/
 15. gyógyszeripari konferencia
 16. bnv
 17. tudós delegáció
 18. vietnami katolikusok
 19. igazságügyi küldöttség
 20. kitüntetés
 21. forgatás
 22. emlékverseny
 23. makói árvíz
 24. csikós nagy béla elutazott
 25. barátsági nap
 26. budapestre érkezett
 27. argentina nemzeti ünnepe
 28. barátsági nap kétsopronyban
 29. barátsági napok győrben
 30. tanácskozás
 31. orgonakoncert
 32. orgonakoncert szegeden
 33. kitüntetés
 34. egészségügyi küldöttség
 35. az mvsz elnökségi ülése
 36. auer lipót
 37. pedagógiai tanácskozás
 38. üdvözlő távirat
 39. bkv közlemény
 40. losonczy páál választási nagygyűlése
 41. hazaérkezett mexikóból
 42. lakos sándor
 43. mszmp-küldöttség
 44. budapestre érkezett petr basikarov
 45. lázár györgy fogadta
 46. időjárás
 47. sajtótájékoztató
 48. hírjegyzék
- /mti/

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő : pásztor jános
szerkesztette: halasi györgy, izsák erika
21.30 rj -38-

2140

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

1980. május 27. kedd

bb. 1. május 31-ig: óvodai jelentkezések a fővárosban

i/don/bc/gw ie

1980. május 27.

a fővárosban megkezdődtek, és a hét végéig, május 31-ig tartanak az óvodai jelentkezések. a gyermekek elhelyezését illetően az idei évtől együttesen kezelik a tanácsi és az üzemi óvodákat, s azokba ezen a héten lehet jelentkezni.

a felvételekről óvodai felvételi bizottság dönt. a társadalompolitikai határozatok szerint előnyben részesítik az egyedülállókat, a sorkatonai szolgálatot teljesítőket, a nevelőszülőket, a nagycsaládosokat, a fizikai dolgozók gyermekeit. a kérelmek rangsorolásának időpontja június 16-17-e, a döntést június 20.-án hozzák meg. ezt megelőzően, június 2-a és 14-e között az óvónők otthonukban fölkeresik a jelentkezőket, tájékoznak a családok szociális körülményeiről. óvodába a harmadik életévet elért, testileg és szellemileg egészséges gyermekeket vesznek fel.

/folyt.köv./

- 1 -